VOLUNTEER TALKS:

ปีอาสาสมัครสากล 2026

“ในวันที่ไม่ง่าย... ทุกการให้มีความหมาย”

1 วงเสวนา

5 Talks

10 Showcases จากองค์กรอาสาสมัคร

16 กันยายน 2569
สวนโมกข์กรุงเทพ

อาสาช่วยสังคม ประชาชนช่วยอาสา

จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

หน้า

ส่วนที่ 1 บทนำ 1

ที่มาและความสำคัญ 1

แนวคิด 1

วัตถุประสงค์ 2

หน่วยงานร่วมจัด 3

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินโครงการฯ 5

พิธีเปิดโครงการฯ 5

กล่าวต้อนรับโดยหน่วยงานร่วมจัด 5

- นายคริษ อรรคราช (ไทยพีบีเอส) 5

- ผศ. ดร.อัจฉรา ปัณฑรานุวงศ์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) 5

- นางสาวนันทินี มาลานนท์ (SDG Move) 6

กล่าวเปิดโครงการฯ โดย นางสาวชนก จันทาทอง 7

กิจกรรม Volunteer Insights 9

กิจกรรม Volunteer Voices 12

กิจกรรม Volunteer Fest 17

ส่วนที่ 3 ผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการฯ 20

ส่วนที่ 1
บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) โดยที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญ ครั้งที่ 78 (UNGA 78) เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2566 มีมติที่ A/RES/78/127 เรื่อง International Year of Volunteers for Sustainable Development, 2026 ประกาศให้ปี 2569 (ค.ศ. 2026) เป็น **ปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (International Year of Volunteers for Sustainable Development: IVY 2026)** เพื่อสร้างความตระหนักถึงบทบาทของอาสาสมัครในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) พร้อมเชิญชวนให้รัฐสมาชิก หน่วยงานสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศ และทุกภาคส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมเฉลิมฉลอง โดยเน้นการส่งเสริมการตระหนักและการวัดผลการมีส่วนร่วมของอาสาสมัคร การบูรณาการงานอาสาสมัครในแผนพัฒนาระดับชาติ การจัดทำนโยบายที่ลดความเหลื่อมล้ำและความเสี่ยงในการทำงานอาสาสมัคร ตลอดจนการพัฒนาแพลตฟอร์มความรู้และข้อมูลเพื่อสนับสนุนรูปแบบใหม่ ๆ ของงานอาสาสมัคร

ในวันอาสาสมัครสากล ปี 2568 โครงการอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติ (United Nations Volunteers: UNV) ได้เสนอแนวคิด “Every Contribution Matters” เพื่อเน้นย้ำว่า **ทุกการให้ ช่วยสร้างสังคมที่ดีกว่า** สะท้อนให้เห็นว่างานอาสาสมัครในทุกรูปแบบมีคุณค่า สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงแก่สังคม และส่งเสริมการพัฒนาที่ครอบคลุม เป็นธรรม และมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งประกาศเริ่มต้นวาระปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2026 (IVY 2026)

ประเทศไทยได้ตอบรับวาระดังกล่าว โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2569 กำหนดให้ปี 2569 เป็น ปี**อาสาสมัครไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน** ควบคู่กับวาระปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2026 (IVY 2026) พร้อมส่งเสริมและเชิญชวนหน่วยงาน องค์กรอาสาสมัคร และประชาชนร่วมดำเนินกิจกรรมตลอดปี 2569 รวมทั้งเห็นชอบให้นำข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการพัฒนางานอาสาสมัครเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาสู่การปฏิบัติ โดยมอบหมายให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมอาสาสมัครภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ เป็นกลไกขับเคลื่อนวาระดังกล่าว โดยมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานประสานงานหลักร่วมกับภาคีจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครของไทย

แนวคิด “ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย” (Under Pressure, Every Contribution Matters)

การขับเคลื่อนงานส่งเสริมอาสาสมัครของประเทศไทย โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในฐานะศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ ตระหนักดีว่าการขับเคลื่อนและส่งเสริมงานอาสาสมัครอย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวข้องกับการประสานงานสนับสนุนและเชื่อมโยงความร่วมมือกับองค์กรอาสาสมัครต่าง ๆ ทั้งภายในและระหว่างประเทศ (Collaboration) รวมถึงการสร้างการรับรู้ถึงคุณค่าและความตระหนักของการเป็นอาสาสมัครของสาธารณชนผ่านการสื่อสารและรณรงค์ในรูปแบบที่หลายหลาย (Public Communication and Campaign) การจัดเวทีเสวนาอาสาสมัครเป็นหนึ่งในกิจกรรมหลักของภารกิจดังกล่าว และเพื่อให้เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรี

ท่ามกลางสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดประเด็นท้าทายทางสังคมในมิติต่าง ๆ อาทิ มิติด้านโครงสร้างประชากร มิติด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนอย่างหลีกเลี่ยงได้ยาก และอาจสร้างแรงกดดันและเรียกร้องการกระทำหรือกิจกรรมเพื่อการรับมือหรือแก้ไขต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ **"ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย" (Under Pressure, Every Contribution Matters)** ให้ความสำคัญกับการสะท้อนมุมมองต่องานอาสาสมัครไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ **"การลงมือทำของอาสาสมัคร" "การมีส่วนร่วมอย่างหลากหลาย" และ "การรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางสังคมของไทยและโลก"** ผ่านการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และเกิดแรงขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านกระบวนการอาสาสมัครในระดับปัจเจกบุคคล กลุ่มคน ชุมชน และสังคม บนพื้นฐานของความไว้วางใจ ความเคารพซึ่งกันและกัน และความเท่าเทียมกัน ร่วมกันสร้างการมีส่วนร่วม สนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อสังคม สามารถรับมือและจัดการกับสถานการณ์กดดันหรือสถานการณ์ปัญหา และข้อท้าทายของประเทศและระดับโลกได้

การจัดกิจกรรมในครั้งนี้เป็น Mid-year Momentum หรือกิจกรรมเติมพลังครึ่งปีของปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (IVY 2026) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด **"ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย"** (Under Pressure, Every Contribution Matters) เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ควรสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเดินหน้าต่อในช่วงครึ่งหลังของปี ไม่เพียงเพื่อการเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้เท่านั้น หากแต่เป็นการเร่งการขับเคลื่อนวาระระดับประเทศของไทยด้วย พร้อมทั้งเป็นการเน้นย้ำถึงการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครในระดับนโยบายผ่านกลไกการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการส่งเสริมงานอาสาสมัคร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่องานอาสาสมัครให้เป็นกลไกทางสังคมและหุ้นส่วนการพัฒนาสังคมและสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานและองค์กรด้านอาสาสมัคร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรภาคี นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนที่สนใจ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างการรับรู้ ความตระหนัก และความเข้าใจถึงบทบาท คุณค่า และความสำคัญของงานอาสาสมัครในการรับมือกับความท้าทายทางสังคมและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ภายใต้แนวคิด **"ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย (Under Pressure, Every Contribution Matters)**
2. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และมุมมองด้านงานอาสาสมัคร พร้อมเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และเครือข่ายอาสาสมัคร ในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครของประเทศไทย
3. เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในช่วงกลางของปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2569 (IVY 2026) ให้เกิดการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมตลอดช่วงเวลาที่เหลือของวาระนี้

หน่วยงานร่วมจัด

1. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
2. คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)
4. ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. กรมประชาสัมพันธ์

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินโครงการ Volunteer Talks: ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย (Under Pressure, Every Contribution Matters)

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ร่วมกับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS) คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรมประชาสัมพันธ์ จัดโครงการ Volunteer Talks: ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย (Under Pressure, Every Contribution Matters) เมื่อวันพุธที่ 16 กันยายน 2569 เวลา 08.00-14.00 น. ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในช่วงกลางของปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2569 (International Year of Volunteers for Sustainable Development: IVY 2026) ให้เกิดการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมตลอดช่วงเวลาของวาระนี้ และส่งเสริมให้สาธารณชนเล็งเห็นและเกิดความตระหนักรู้ต่อคุณค่าของงานอาสาสมัครเพื่อการพัฒนาสังคมผ่านกระบวนการสื่อสารสาธารณะ โดยกิจกรรมประกอบด้วย 1) การเสวนา 2) การพูดเดี่ยว และ 3) การนำเสนอนิทรรศการงานอาสาสมัคร กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย คณะผู้บริหารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานและองค์กรด้านอาสาสมัคร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศ และองค์กรภาคี นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนที่สนใจ และเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ สรุปผลการจัดโครงการฯ ดังนี้

รายการ	รายละเอียด
ชื่องาน	Volunteer Talks: ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย
English Title	Under Pressure, Every Contribution Matters
วันที่จัดงาน	วันพุธที่ 16 กันยายน 2569
เวลา	08.00 – 14.00 น.
สถานที่	โถงกิจกรรม ชั้น1 หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
จำนวนผู้เข้าร่วม	227 คน 72 องค์กร
จำนวนองค์กรร่วมจัดนิทรรศการ	12 หน่วยงาน/องค์กร/กลุ่ม
ความพึงพอใจในภาพรวมของการจัดโครงการฯ	ร้อยละ 92.20

พิธีเปิดโครงการฯ

➢ **กล่าวต้อนรับโดยหน่วยงานร่วมจัด**

- นายคริษ อรรคราช ผู้อำนวยการสำนักสร้างสรรค์เนื้อหา ไทยพีบีเอส

โครงการฯ นี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นโครงการฯ ที่ขับเคลื่อนสังคมจริง ๆ ผ่านความหลากหลายของผู้คนและเรื่องราว ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของสื่อในการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้สังคมร่วมกันแก้ไขปัญหา และจากการเยี่ยมชมบูธกิจกรรม พบประเด็นที่น่าสนใจและหลากหลาย เช่น สังคมสูงวัย สุขภาพจิตและการให้คำปรึกษา อาสาสมัครระหว่างประเทศ รวมถึงงานด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งประเด็นเหล่านี้ถือเป็นแกนสำคัญที่สื่อสาธารณะสามารถนำไปถ่ายทอดต่อ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมร่วมกันต่อไป

- ผศ. ดร.อัจฉรา ปัณฑรานุวงศ์ คณบดีคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รู้สึกยินดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการร่วมจัดโครงการ Volunteer Talks: Under Pressure, Every Contribution Matters ในปี 2026 ซึ่งตรงกับปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเน้นย้ำว่างานอาสาสมัครไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือระยะสั้น แต่เป็นพลังสำคัญในการแก้ปัญหาสังคมและขับเคลื่อนอย่างยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ คณะฯ มีพันธกิจในการสร้างนักสื่อสารยุคใหม่ที่มีความเข้าใจสังคม มีจริยธรรม และพร้อมลงมือทำ โดยมองว่าปัญหาใหญ่ของงานอาสาสมัครมักเกิดจากการขาดการสื่อสารที่ตรงจุด ส่งผลให้เสียงของผู้เดือดร้อนส่งไปไม่ถึงผู้ที่พร้อมช่วยเหลือ สื่อและการสื่อสารจึงเป็นหัวใจสำคัญในการเชื่อมโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกันอย่างตรงเป้าหมาย ซึ่งทางคณะฯ พร้อมสนับสนุนการสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนพลังอาสาสมัครและพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

- นางสาวนันทินี มาลานนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)

SDG MOVE มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ผ่านการเชื่อมโยงความรู้ นโยบาย และการปฏิบัติจริง โดยเชื่อว่าความสำเร็จต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกภาคส่วน ซึ่งงานอาสาสมัครถือเป็นหัวใจสำคัญเนื่องจากอาสาสมัครเป็นผู้ที่ใกล้ชิดชุมชน เข้าใจปัญหา เข้าถึงกลุ่มคนที่ตกหล่น และช่วยให้ชุมชนรับมือกับความท้าทายได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ สิ่งที่ SDG MOVE ให้ความสำคัญไม่ใช่เพียงการเพิ่มจำนวนอาสาสมัคร แต่เป็นการพัฒนากลไกเชิงระบบที่จะช่วยเชื่อมโยงพลังของอาสาสมัคร ความรู้ ทรัพยากร และความต้องการของพื้นที่เข้าด้วยกัน เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการมีส่วนร่วมได้ง่ายและต่อเนื่องยิ่งขึ้น งานในครั้งนี้จึงจัดขึ้นเพื่อร่วมกันต่อยอดความคิดในการสร้างระบบที่เอื้อให้ทุกคนดูแลสังคมได้อย่างยั่งยืน โดยได้รับความร่วมมือจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ Thai PBS คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน ตลอดจนเครือข่ายอาสาสมัครต่าง ๆ

- นางสาวแรมรุ้ง สุบรรณเสนีย์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการเน้นย้ำถึงจุดเริ่มต้นและความสำคัญของงานนี้ ซึ่งเกิดจากความตั้งใจที่จะขับเคลื่อนปีอาสาสมัครไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเริ่มต้นจากการหารือในวงเล็ก ๆ ร่วมกับสื่อมวลชนและต่อยอดความร่วมมือไปยังภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เช่น Thai PBS, คณะวารสารศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ SDG MOVE จนกลายเป็นความร่วมมือระดับประเทศ และเชื่อมั่นว่าสื่อจะต้องเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้งานอาสาสมัครเกิดความสำเร็จได้ ทั้งนี้ ได้กล่าวถึงสาระสำคัญและภารกิจหลักของกรมฯ ดังนี้

- ฐานพลังอาสาสมัครที่เข้มแข็ง: ประเทศไทยมีอาสาสมัครและภาคีเครือข่ายรวมกว่า 17 ล้านคนทั่วประเทศ ทั้งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนกว่า 3.9 แสนคน องค์กรอาสาสมัคร CSR และอาสาสมัครเฉพาะทางด้านต่าง ๆ ซึ่งทำงานปิดทองหลังพระและอุทิศตนเพื่อสังคมมาโดยตลอด
- พลังแห่งการสื่อสาร: ในปัจจุบันข่าวสารเชิงลบมักได้รับความสนใจ แต่ภาพการช่วยเหลือการปลอบประโลม หรือการทุ่มเทของอาสาสมัครในเหตุการณ์วิกฤต เช่น น้ำท่วมที่หาดใหญ่ น่าน เชียงราย

หรือเหตุความรุนแรงต่าง ๆ กลับไม่ค่อยได้รับพื้นที่ในการสื่อสาร ดังนั้น การร่วมมือกับสื่อมวลชนจึงเป็นกลไกสำคัญในการขยายเรื่องราวดี ๆ ให้สังคมได้รับรู้

- การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง: สะท้อนผ่านกิจกรรมที่ผ่านมา เช่น กิจกรรมงานวันอาสาสมัครสากลประจำปี 2568 ภายใต้แนวคิด “Every Contribution Matters” (ทุกการให้...มีความหมาย) ซึ่งมีกิจกรรมอาสาพาวิ่ง ที่เชื่อมโยงและเปิดโอกาสให้คนพิการเข้าร่วมเคียงข้างกับอาสาสมัคร
- ไฮไลต์กิจกรรมในงาน: การจัดโครงการฯ ในวันนี้ ประกอบด้วยกิจกรรม
  - ➢ Volunteer Insights: ที่สะท้อนแนวคิดและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครในบริบทการพัฒนาสังคม
  - ➢ Volunteer Voices: ถ่ายทอดมุมมอง แนวคิด และบทเรียนจากผู้ขับเคลื่อนงานอาสาสมัคร เป็นเสียงสะท้อนและความภาคภูมิใจของผู้ลงมือทำจริง
  - ➢ Volunteer Fest: นิทรรศการงานอาสาสมัครจากหน่วยงานและองค์กร ที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคมและการระดมสมองเพื่อหาแนวทางร่วมมือกันในฐานะหุ้นส่วนทางสังคม

ทั้งนี้ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ เชื่อมั่นว่าแม้การทำงานสังคมจะไม่มีวันที่ง่าย แต่หากทุกภาคส่วนร่วมมือใส่ใจ และลงมือทำด้วยกัน ก็จะสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีงามและยั่งยืนในสังคมได้

➢ **กล่าวเปิดโครงการฯ**

นางสาวชนก จันทาทอง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทบาท โอกาส และเป้าหมายการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครไทยในระดับประเทศและระดับสากล โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- เครือข่าย อพม. ไร้พรมแดน: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวนมากกว่า 390,000 คน ซึ่งไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในประเทศไทย แต่มีการขยายเครือข่ายไปยังต่างประเทศ เช่น ไต้หวัน ญี่ปุ่น และเยอรมนี เพื่อดูแลสอดส่อง คุ้มครองคนไทยในต่างแดน และช่วยประสานเชื่อมโยงความช่วยเหลือกลับมายังครอบครัวที่อยู่ในประเทศไทยได้อย่างทันท่วงที
- การขับเคลื่อนระดับนโยบาย (ปี 2569 ปีอาสาสมัครไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน): สืบเนื่องจากสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี 2569 เป็นปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบกับประเทศไทยมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2569 เห็นชอบให้ปี 2569 เป็น "ปีอาสาสมัครไทยเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" เพื่อยกระดับความสำคัญของงานอาสาสมัครไทย ควบคู่ไปกับวาระปีอาสาสมัครสากลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และเห็นชอบให้นำข้อเสนอเชิงนโยบาย เรื่อง “แนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นแนวทางสำคัญสู่การปฏิบัติ

- การบูรณาการพลังอาสาสมัคร: ในระดับพื้นที่ เช่น ระดับหมู่บ้าน มีอาสาสมัครจากหลากหลายหน่วยงาน ทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (สาธารณสุข) ชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (กรมการปกครอง) อาสาสมัครกระทรวงวัฒนธรรม และ อพม. (กระทรวง พม.) ซึ่งการเสวนาครั้งนี้มุ่งหวังให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันอย่างไร้รอยต่อ เพื่อเฝ้าระวังและช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

- กลไกการสอดส่องและป้องกันปัญหาสังคม: บทบาทสำคัญของอาสาสมัครคือการเข้าไปเยี่ยมเยียน สอดส่อง และทำความเข้าใจสภาพจิตใจหรือพฤติกรรมของคนในครอบครัว/ชุมชนตั้งแต่ต้นทาง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ เหตุความรุนแรง หรือปัญหาสังคมเชิงโครงสร้างก่อนที่จะเกิดขึ้น

- ตัวอย่างการขับเคลื่อนเชิงบวก: โครงการ "เลี้ยงเด็ก 1 คน ใช้คนเลี้ยงทั้งหมู่บ้าน" (รวมถึงพื้นที่ภาคใต้และทั่วประเทศ) ที่สร้างพลังชุมชนให้ทุกคนร่วมเป็นอาสาสมัครในการดูแลเด็กหนึ่งคนให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง

- จิตวิญญาณและการสร้างสังคมยั่งยืน: เน้นย้ำว่างานอาสาสมัครเกิดจากจิตสาธารณะและการเสียสละเวลาส่วนตัว ทุกการอุทิศตน (Every Contribution Matters) คือพลังสำคัญที่จะช่วยลดความยุ่งยากในสังคม สร้างรากฐานประเทศให้เข้มแข็ง สามัคคี และยั่งยืน

กิจกรรม Volunteer Insights

“อาสาช่วยสังคม ประชาชนช่วยอาสา” เป็นการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและการเรียนรู้ในงานอาสาสมัคร ร่วมกันสะท้อนแนวคิดและนัยของงานอาสาสมัคร การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครของไทยทั้งในเชิงนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติ รวมถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครในบริบทการพัฒนาสังคม โดยมีผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กร และอาสาสมัครที่ร่วมในการเสวนา ได้แก่ Mr. Martin Venzky-Stalling Senior Advisor Science and Technology Park, Chiang Mai University (CMU STeP) นางสาวนันทินี มาลานนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ ผช.ศ.ดร.มานา ปัจฉิมนันท์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นผู้ดำเนินการเสวนา โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

- Mr. Martin Venzky-Stalling Senior Advisor Science and Technology Park, Chiang Mai University (CMU STeP)

กล่าวถึง มุมมองของผู้ทำงานภาคประชาสังคม อาสาสมัคร และนักวิชาการด้านความยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัคร การเชื่อมโยงกับภาคเอกชน ภาครัฐ และทิศทางในอนาคต โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. แรงจูงใจและคุณค่าของการเป็นอาสาสมัคร

- คุณค่าต่อตนเองและสังคม: การเป็นอาสาสมัครช่วยสร้างเป้าหมายในชีวิต (Purpose) เกิดความอิ่มใจ (Fulfilling) รวมถึงได้ขยายเครือข่ายเพื่อนที่มีความสนใจร่วมกัน (Passion) และเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ทักษะ (Skills) ใหม่ ๆ จากการทำงานจริง
- การเปิดรับทุกวัยและทุกเชื้อชาติ (Intergenerational & Inclusive): จากประสบการณ์ทำ TEDxChiangMai มากว่า 15 ปี พบว่าการเปิดพื้นที่ให้อาสาสมัครต่างวัย ตั้งแต่เด็กอายุ 16 ปี ถึงผู้สูงอายุ 60–70 ปี รวมถึงคนต่างชาติต่างวัฒนธรรมได้แลกเปลี่ยนและทำงานร่วมกัน จะช่วยค้นหาแนวทางแก้ปัญหา (Solutions) ให้กับสังคมได้ดียิ่งขึ้น

2. การสร้างระบบและสวัสดิการเพื่อรองรับอาสาสมัคร

- สร้างการมองเห็น (Visibility): ควรมีกลไกที่ช่วยให้สังคมเห็นตัวตนและกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครต่าง ๆ ชัดเจนขึ้น รวมถึงกลุ่มอาสาสมัครชาวต่างชาติ เพื่อความสะดวกในการประสานงานและดึงมาร่วมมือกัน
- เป็นส่วนเสริม ไม่ใช่การทดแทนภาครัฐ: อาสาสมัครไม่ควรถูกใช้เพื่อทำหน้าที่แทนภาครัฐหรือภาคเอกชนทั้งหมด แต่ควรเข้ามาเติมเต็มและเป็นส่วนหนึ่งของระบบอย่างยั่งยืน
- ระบบความปลอดภัยและสวัสดิการ (Safety Net): งานอาสาสมัครไม่จำเป็นต้องทำโดยไร้ค่าตอบแทนเสมอไป ควรพิจารณาเรื่องการสร้าง Safety Net ประกันภัย หรือค่าตอบแทนบางส่วนที่เหมาะสม โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัด เช่น เชียงใหม่ ที่คนส่วนใหญ่ยังคงต้องดิ้นรนเพื่อการเลี้ยงชีพ

- การอบรมและพัฒนาทักษะ (Capacity Building): ควรมีการฝึกอบรมทักษะการบริหารจัดการและองค์ความรู้ที่จำเป็นแก่อาสาสมัครอย่างเป็นระบบ

3. การปรับเปลี่ยนมุมมองภาคธุรกิจ (CSR, ESG, และ Regenerative)

- ก้าวข้าม CSR แบบฉาบฉวย: การทำ CSR เพื่อสังคมต้องไม่ทำเพียงเพื่อภาพลักษณ์ทางการตลาด (Marketing/Greenwashing) แต่ต้องเกิดผลกระทบจริง (Impact) โดยผู้บริหารระดับสูงควรลงพื้นที่จริงและดึงคนในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วม

- การปรับเปลี่ยนจากภายใน (Transformational Change): ความยั่งยืนที่แท้จริงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการดำเนินงานหลักของธุรกิจ ไม่ใช่เพียงการ Outsource กิจกรรมจิตอาสาออกไปภายนอก

- Inclusive Business & Future of Work: เสนอแนวคิดการนิยาม “งานใหม่ในอนาคต” โดยเฉพาะในยุคที่ AI เข้ามาแทนที่ องค์กรอาจแบ่งสัดส่วน เช่น ทำงานในองค์กร 70% และอีก 30% ให้พนักงานทำประโยชน์เพื่อชุมชน หรือสร้าง Resilience ด้านสิ่งแวดล้อม

4. การสร้างพื้นที่กลางและการให้คุณค่า (Respect & Mindset)

- การหาพื้นที่กลาง (Common Ground): เครือข่ายองค์กร หรือ NGO ในระดับภูมิภาคควรลดการยึดติดในกรอบความคิดของตนเอง แล้วหันมาสร้างพื้นที่กลางเพื่อผสานจุดแข็ง (Best Ability) และทำงานร่วมกันเพื่อผลกระทบที่ใหญ่ขึ้น

- ปรับเปลี่ยนนิยาม “ความสำเร็จ”: สังคมต้องเปลี่ยน Mindset โดยหันมาเคารพและให้คุณค่าแก่อาสาสมัคร ไม่ควรมองว่าคนดีหรือคนที่ประสบความสำเร็จต้องเป็นเพียงนักธุรกิจหรือผู้ร่ำรวยเท่านั้น

- นางสาวนันทินี มาลานนท์ รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move)

กล่าวถึง คุณค่า ความท้าทาย และแนวทางการสร้างระบบสนับสนุน (Ecosystem) ของงานอาสาสมัครในประเทศไทย โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

1. คุณค่าที่แท้จริงของอาสาสมัคร (Value & Front Line)

- ตัวเชื่อมความไว้วางใจ: อาสาสมัครทำหน้าที่เป็น “ด่านหน้า” (Front Line) ในยามวิกฤตช่วยสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจ และความไว้วางใจในพื้นที่ที่ระบบทางการอาจเข้าไม่ถึง หรือพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง

- เข้าถึงกลุ่มเปราะบาง/ชายขอบ: โดยเฉพาะอาสาสมัครที่เป็นคนในพื้นที่ ย่อมรู้ปัญหาและเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของชุมชนดีที่สุด

- เน้นที่ Impact ไม่ใช่แรงจูงใจ: ไม่ควรมุ่งจับผิดหรือตั้งคำถามว่าอาสาสมัครเข้ามาทำเพราะอะไร แต่ควรมองว่า “สิ่งที่ทำเกิดประโยชน์และการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมอย่างไร”

2. ข้อเสนอแนะและการพัฒนาสวัสดิการอาสาสมัคร

- สร้างทางเข้าที่หลากหลาย: เปิดช่องทางรองรับอาสาสมัครที่มีเงื่อนไข เวลา ทักษะ และความสนใจที่แตกต่างกัน
- สนับสนุนองค์กรอาสาสมัคร: องค์กรต้นสังกัดต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีศักยภาพ และพร้อมดึงศักยภาพของอาสาสมัครออกมาใช้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด
- ระบบความปลอดภัย: ควรมีกลไกกลางระดับประเทศในการดูแลเรื่องความปลอดภัย สวัสดิการ และเยียวยาเมื่อเกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอาสาสมัครอิสระ (Unaffiliated Volunteers) ที่ไม่ได้สังกัดองค์กรใด
- การพัฒนาศักยภาพ (Capacity Building): ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะแก่อาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเติบโตไปเป็นผู้นำ
- บทบาทภาคธุรกิจ (Corporate/Employee Volunteer): สนับสนุนให้บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานนำทักษะหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น เทคโนโลยี ไปช่วยเหลือสังคม ซึ่งช่วยลดภาวะหมดไฟ และสร้างความภาคภูมิใจในองค์กร

3. Pain Point และทางออกจากการลงพื้นที่ 4 ภาค

จากการระดมความคิดเห็นผ่านการประชุมอาสาสมัครตามบริบทพื้นที่ทั่วประเทศ พบว่า เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือวิกฤตจะพบปัญหาใหญ่ 2 ประการ คือ

3.1 ขาดกลไกการประสานงานส่วนกลางระดับพื้นที่: ทุกคนมีความพร้อม มีทรัพยากร และต้องการที่จะช่วยเหลือ แต่เมื่อไปถึงหน้างานเกิดความซ้ำซ้อน วุ่นวาย และขาดการจัดวางบทบาท ดังนั้น ควรมี **“กลไกกลางในพื้นที่”** เช่น มหาวิทยาลัย หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อวางแผนและแบ่งหน้าที่ล่วงหน้าก่อนเกิดเหตุ

3.2 ขาดการบูรณาการของข้อมูล: ขาดฐานข้อมูลกลางในการจับคู่คนกับงาน ซึ่งจะไม่ทราบว่าใครมีความเชี่ยวชาญด้านใด อยู่ที่ไหน หรือในพื้นที่มีความต้องการอะไร

4. การสร้างระบบนิเวศงานอาสาสมัคร (Volunteer Ecosystem)

งานอาสาสมัครไม่สามารถพึ่งพาเพียง "ความตั้งใจดี" ของปัจเจกบุคคลได้ แต่ต้องถูกมองว่าเป็น **“กลไกในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”** โดยครอบคลุม ดังนี้

- การเตรียมความพร้อม (Preparation and Training) : ก่อนปฏิบัติงานจริง
- ทรัพยากรและการบริหารจัดการ (Management Funds): แม้งบประมาณไม่ใช่แรงจูงใจหลักในการทำงาน แต่มีความจำเป็นสำหรับการเดินทางและสวัสดิการ
- การวัดผลกระทบ (Impact Evaluation): มีการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อไม่ให้อาสาสมัครรู้สึกว่าตนเองเป็นเพียงแรงงานฟรี (Free Labor)

5. อาสาสมัครคือส่วนหนึ่งของชีวิต

งานอาสาสมัครไม่ใช่เรื่องไกลตัว หรือต้องรอให้มีความพร้อมครบทุกอย่างก่อนจึงจะเริ่มทำได้ แต่คือการมีจิตสาธารณะที่ใส่ใจสิ่งรอบตัวและอยากร่วมแก้ปัญหา การทำให้อาสาสมัครกลายเป็น **“ส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิต (Way of Life)”** จะช่วยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืนร่วมกัน

กิจกรรม Volunteer Voices

การนำเสนอเรื่องราว ประสบการณ์ และแรงบันดาลใจในรูปแบบการพูดเดี่ยว (TED-style Talk) ถ่ายทอดมุมมอง แนวคิด และบทเรียนจากผู้ขับเคลื่อนงานอาสาสมัครในหลากหลายมิติ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ จุดประกายแนวคิดใหม่ และส่งเสริมคุณค่าของงานอาสาสมัครในการร่วมพัฒนาสังคม โดยมีผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กร และอาสาสมัครที่ร่วมในการเสวนา ได้แก่ นายเอกวัฒน์ สุวันทโรจน์ จากอาศรมวงศ์สนิท นางสาวณัชชา แหล่ป้อง จาก SINERGIA ANIMAL นายณภพ นุตสติ จากกลุ่มรักษ์กระทุมแบน นายนภสินธุ์ ปิยสินธ์ชาติ จากมาหาลัยทำ และนายสมบัติ บุญงามอนงค์ จากมูลนิธิกระจกเงา โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

- นายเอกวัฒน์ สุวันทโรจน์ จากอาศรมวงศ์สนิท “ค่ายเด็กนอกระบบ”

เพื่อช่วยเด็กที่ออกจากระบบการศึกษา ให้ค้นพบตัวเองและหนทางการดำรงชีวิต เป็นการรวบรวมอาสาสมัครที่เป็นนักเรียนจากหลักสูตร Awakening Leadership Training “ผู้นำกระบวนทัศน์ใหม่” โดยชี้ให้เห็นถึงกระบวนการทำงานอาสาสมัครที่มุ่งเน้นการสร้าง "พื้นที่ปลอดภัย" และการเรียนรู้ร่วมกันสองทาง โดยชี้ให้เห็นว่างานอาสาสมัครไม่ใช่เพียงการแก้ปัญหาหน้างานให้สำเร็จอย่างรวดเร็ว แต่มันคือ **"กระบวนการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง"** ที่ช่วยลดอคติ ขัดเกลาจิตใจของอาสาสมัคร และสร้างประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียมทั้งต่อผู้รับ อาสาสมัคร และสังคมโดยรวม โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญดังนี้

1. กระบวนการทำงานกับเด็กนอกระบบการศึกษา

- <u>เข้าใจความซ้ำซ้อนของปัญหา</u>: เด็กนอกระบบสะสมปัญหาจากหลายมิติ เช่น ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ทำให้รู้สึกไร้ตัวตน การช่วยเหลือเพียงครั้งเดียวไม่สามารถแก้ปัญหาได้
- <u>สร้างพื้นที่ปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง</u>: ใช้ระยะเวลากว่า 20 วัน เพื่อให้เด็กได้รับการรับฟัง การแสดงออกถึงตัวตน และตระหนักรู้คุณค่า รวมถึงศักยภาพของตนเอง โดยเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไม่ใช่การสั่งสอน

2. บทเรียนและการพัฒนาตนเองของอาสาสมัคร

การออกแบบกระบวนการให้อาสาสมัครได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กในค่าย ก่อให้เกิดการพัฒนาใน 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

- <u>ลดอัตตาและตระหนักถึงความเท่าเทียม</u>: อาสาสมัครไม่ได้เหนือกว่าผู้รับการช่วยเหลือ ไม่ใช่นำความรู้ไปสั่งการ แต่เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันบนพื้นฐานของความเคารพในความหลากหลาย
- <u>ขัดเกลาและพัฒนาตนเอง</u>: ได้ก้าวออกจากพื้นที่คุ้นเคย เรียนรู้ความกล้าและการเปิดใจจากเด็ก ลดความคาดหวังในตนเอง ไม่ยึดติดกับการได้รับการยอมรับหรือคำชื่นชม (แยกแยะระหว่างการสื่อสาร สร้างการรับรู้กับการยกตนข่มท่าน)

3. การเรียนรู้ร่วมกัน (Two-way Learning): งานอาสาสมัครไม่มีเส้นแบ่งผู้ให้ หรือผู้รับที่ชัดเจน แต่อาสาสมัครมักได้รับการพัฒนาตนเอง และเรียนรู้บทเรียนชีวิตกลับคืนมาไม่น้อยกว่าผู้รับ

4. ต้องอาศัยระยะเวลาและความต่อเนื่อง: ปัญหาสังคมที่ฝังรากลึกต้องใช้เวลา ความเข้าใจ และการอยู่ร่วมกันอย่างจริงใจจนเกิดความไว้วางใจและความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร

5. พลังของเครือข่ายกัลยาณมิตร: ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาสาสมัคร องค์กร และภาคีเครือข่าย เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้อาสาสมัครสามารถ “ยืนระยะ” และขับเคลื่อนงานสังคมได้อย่างยั่งยืน

- นางสาวณัชชา แหล่ป้อง จาก SINERGIA ANIMAL “For the Lives We Overlook: เบื้องหลังพลังการขับเคลื่อนเพื่อสัตว์ฟาร์ม”

จากผู้ร่วมกิจกรรมสู่ผู้นำการรณรงค์เพื่อชีวิตที่ถูกมองข้าม ไก่ไข่ในฟาร์มกว่าเจ็ดล้านตัวทั่วประเทศไทยเลี้ยงในที่แคบจนแทบเดินไม่ได้ รูปแบบการเลี้ยงสัตว์ในฟาร์มแบบนี้เป็นรูปแบบการสร้างอาหารที่ไม่ยั่งยืน สิ่งมีชีวิตถูกกดทับจากการจัดการที่เน้นผลประโยชน์ของมนุษย์มากกว่าสวัสดิภาพของสัตว์ การรณรงค์ “ไก่ไข่ไร้กรง” เป็นนโยบายหนึ่งที่กลุ่มผลักดันเพื่อสวัสดิภาพของสัตว์ในฟาร์ม และเชิญชวนให้ทุกคนในสังคมตระหนักรู้ถึงที่มาของอาหารซึ่งเราสามารถเลือกได้เพื่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งมีชีวิตของสัตว์ฟาร์ม ทั้งนี้ การสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคมไม่จำเป็นต้องเริ่มจากเรื่องยิ่งใหญ่ แต่เริ่มจากการ **“เลือกที่จะมองเห็นชีวิตที่ถูกมองข้าม”** และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคในชีวิตประจำวัน เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพสัตว์ ความเมตตา และความยั่งยืนที่แท้จริงในสังคม โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักรู้ต่อ “ชีวิตที่ถูกมองข้าม”

- <u>เปลี่ยนไข่และนมจาก “อาหาร” ให้เห็น “ชีวิต”</u>**:** ผู้บริโภคมักคุ้นเคยกับการมองผลิตภัณฑ์อาหารเป็นเพียงสินค้า แต่เบื้องหลังกระบวนการผลิตอุตสาหกรรม เช่น แม่ไก่ไข่ในระบบกรงตับ สัตว์ต้องอยู่ในพื้นที่คับแคบ ไม่สามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติได้
- <u>การลงพื้นที่จริงสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบ</u>: การนำอาสาสมัครลงพื้นที่ฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ ณ จ.สระบุรี ช่วยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิด **“ไก่ไข่ไร้กรง” (Cage-Free)** ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้แม่ไก่ได้กางปีก ขุดเขี่ย และเคลื่อนไหวอย่างเสรี ประสบการณ์ตรงนี้เปลี่ยนมุมมองอาสาสมัครให้เห็นถึง “ชีวิต” และเกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

2. นิยามความยั่งยืนและการทำงานเชิงระบบ

- <u>ความยั่งยืนที่ครอบคลุมถึงสิ่งมีชีวิตที่ส่งเสียงไม่ได้</u>: จากเดิมที่ที่มองว่าผลกระทบทางสังคม (Impact) วัดผลจากตัวเลข แต่การทำงานด้านสวัสดิภาพสัตว์ทำให้ตระหนักว่า ความยั่งยืนที่แท้จริงต้องครอบคลุมถึงชีวิตที่เปราะบางและส่งเสียงเรียกร้องเองไม่ได้ อย่างสัตว์ฟาร์ม
- <u>ความท้าทายในการผลักดันนโยบาย</u>: การขับเคลื่อนต้องเจรจากับผู้ประกอบการ บริษัทขนาดใหญ่ และผู้กำหนดนโยบาย ซึ่งต้องอาศัยความอดทน การสื่อสารที่ต่อเนื่อง และความร่วมมือจากหลายภาคส่วน

- ผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลง: การที่บริษัทต่าง ๆ ยอมปรับเปลี่ยนนโยบายมาใช้หรือจำหน่ายไข่ไก่แบบ Cage-Free ถือเป็นความก้าวหน้าสำคัญที่พิสูจน์ว่า การทำงานอย่างต่อเนื่องสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบได้จริง

3. พลังของอาสาสมัครและบทบาทของผู้บริโภค

- อาสาสมัครคือหัวใจสำคัญ: งานขับเคลื่อนเชิงระบบไม่สามารถสำเร็จได้ด้วยคนเพียงไม่กี่คน แต่ต้องอาศัยพลังของอาสาสมัคร เช่น อาสาสมัคร 137 คนทั่วประเทศไทยของ Sinergia Animal ที่เป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นนี้
- พลังในการเลือกของผู้บริโภค (Every Choice Matters): ทุกคนสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้ในชีวิตประจำวันผ่านบทบาทผู้บริโภค เช่น พิจารณาเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากแบรนด์ที่มีนโยบายเลี้ยงไก่แบบไร้กรง (Cage-Free) สื่อสารบอกต่อสร้างความตระหนักรู้ให้คนรอบข้างและครอบครัว และลดการบริโภคเนื้อสัตว์ในบางมื้อ (Plant-based / Meat Reduction)

- นายณภพ นุตสติ จากกลุ่มรักษ์กระทุมแบน “Mindset ในงานจิตอาสา: ขัดเกลาตัวตนจนนาทีสุดท้าย”

ใช้ “การให้” เป็นเครื่องมือเพื่อลดละตัวตนและปล่อยวาง และตอบตัวเองให้ชัดเจนว่า “ทำไปเพื่ออะไร” เพราะเป้าหมายที่แท้จริงจะเป็นพลังพยุงใจในวันที่เหนื่อยล้าหรือท้อถอย การทำงานจิตอาสาจึงไม่ใช่เพียงการอุทิศตนเพื่อช่วยผู้อื่น แต่คือ **“กระบวนการเรียนรู้และขัดเกลาตนเองอย่างต่อเนื่อง”** เพื่อให้ชีวิตมีความหมายและสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งต่อตนเองและสังคม โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นและการทำจิตอาสาจากเรื่องใกล้ตัว

- จุดเปลี่ยนชีวิต: ความตั้งใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะทำงานด้านองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) แต่เข้าสู่การทำงานภาคธุรกิจกว่า 30 ปี เมื่อออกมาประกอบธุรกิจส่วนตัว จึงเริ่มสานฝันด้วยการนำรถบรรทุกห้องเย็นที่มีอยู่ไปช่วยขนส่งปลาให้ชาวบ้านภาคใต้โดยไม่คิดค่าขนส่ง เพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีข้อจำกัดในการขนส่งสินค้า
- แก้ไขปัญหาใกล้ตัวก่อน: ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากเรื่องไกลตัว แต่มองเห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมขยะและน้ำเสียในพื้นที่บ้านเกิด (จ.สมุทรสาคร) จึงนำเรือออกเก็บขยะในคลองทุกเช้าก่อนเดินทางไปทำงานที่กรุงเทพฯ โดยทำด้วยตนเองโดยไม่หวังให้ใครมาพบเห็น

2. หลักคิดและการขัดเกลาจิตใจ (Spiritual Mindset)

- การฝึกปล่อยวาง: ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมบรรยายของพระไพศาล วิสาโล เรื่อง “การเตรียมตัวตาย” มองงานจิตอาสาว่าเป็นการฝึกการให้ การเสียสละ ลดอัตตา ละความยึดติดในตัวตนและทำให้ตนเองเป็นคนที่ดีขึ้น นิ่งขึ้น
- ทำงานแล้วให้จบ จบที่งาน: ช่วยเหลือแล้วไม่คาดหวังให้ผู้รับต้องมาจดจำ หรือต้องได้รับการชื่นชม/ทวงบุญคุณ การไม่ยึดติดกับผลงานช่วยขัดเกลาจิตใจให้บริสุทธิ์

- ลดการนำเสนอภาพตนเอง: ลดการถ่ายภาพตนเองหรือโพสต์ลงสื่อโซเชียลเพื่อโชว์ผลงาน (เว้นแต่จำเป็นเพื่อยืนยันการดำเนินงาน) เพราะการโฟกัสที่ภาพของตัวเองมากเกินไป จะทำให้มองเห็นปัญหาและผู้อื่นน้อยลง

3. การทำจิตอาสาให้เป็น “วิถีชีวิต” (Way of Life)

- ซึมซับอยู่ในชีวิตประจำวัน: จิตอาสาไม่ใช่กิจกรรมที่ทำเฉพาะเวลาว่าง แต่กลายมาเป็นวิถีชีวิตที่พร้อมรับฟังและร่วมแก้ปัญหาให้คนในชุมชนตลอดเวลา
- ต่อยอดพลังชุมชน: นำเงินส่วนหนึ่งจากงานศพของภรรยามาจัดซื้อเรือเก็บขยะ ตั้งชื่อเรือตามชื่อภรรยา เพื่อส่งต่อให้หมู่บ้าน/ตำบลยืมไปใช้เพื่อเก็บขยะ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่

- นายนภสินธุ์ ปิยสินธ์ชาติ จากมาหาลัยทำ “ในวันที่ไม่ง่าย เราสร้างแสงสว่างไปด้วยกัน”

นำเสนอประสบการณ์ตรงจากการทำงานอาสาสมัครในพื้นที่สูง หมู่บ้านทีบาทะ อำเภอท่าสองยาง จังหวัดตาก ซึ่งสะท้อนการปรับเปลี่ยนบทบาทของอาสาสมัครจากการเป็น **“ผู้ให้/ผู้กำหนดทิศทาง”** ไปสู่ **“ผู้รับฟังและกระบวนกรเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมของชุมชน”** โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การเปลี่ยนกระบวนทัศน์: จาก “ทำให้” เป็น “ทำร่วมกัน”

- สร้างความตระหนักรู้ในความเหลื่อมล้ำ: เปรียบเทียบระยะทาง 5 กิโลเมตรของการวิ่งออกกำลังกายของคนเมือง กับการเดินเท้า 5 กิโลเมตร เพื่อหาแหล่งน้ำสะอาดในฤดูแล้งของคนบนพื้นที่สูง เพื่อชี้ให้เห็นว่าเรื่องปกติของคนหนึ่งอาจเป็นความยากลำบากอย่างยิ่งของอีกคน
- เริ่มต้นจากการรับฟัง ไม่ใช่คิดแทน: จุดเปลี่ยนเกิดขึ้นเมื่อชุมชนถามว่า “เรามาทำอะไรร่วมกันดี” ทำให้ตระหนักว่าคนนอกไม่ควรกำหนดความต้องการแทนคนในพื้นที่ แต่ต้องเปิดพื้นที่ให้เกิดประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังเสียงของทุกคน
- ความเป็นเจ้าของของชุมชน (Community Ownership): ชุมชนโหวตเลือกเรื่อง “การจัดการน้ำ” เป็นอันดับแรก โครงการวางระบบท่อน้ำระยะทางรวมกว่า 40 กิโลเมตรสำเร็จได้ภายในเวลารวดเร็ว เพราะชาวบ้านเกือบ 100 คนร่วมกันลงมือทำ ทั้งนี้ เมื่อได้ทำงานร่วมกับชุมชน พบว่า การดำเนินงานโดยอาสาสมัครเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถทำให้เกิดผลได้อย่างครอบคลุม จึงเปลี่ยนมาเป็นการทำงานร่วมกันโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน

2. พลังของเครือข่ายและการมองภาพเชิงระบบ

- ความร่วมมือระหว่างกลุ่มอาสาสมัคร (Volunteers Collaboration): อาสาสมัครแต่ละกลุ่มไม่ควรทำงานแบบต่างคนต่างทำจนเกิดงานซ้ำซ้อน แต่ควรประสานข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต่อยอดงานเดิมและเสริมพลังซึ่งกันและกัน

- <u>ยึดหลักชุมชนคือของคนในชุมชน</u>: อาสาสมัครเป็นเพียงหนึ่งในผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้าไปร่วมทำงานกับชุมชน ไม่ใช่ผู้ที่เข้าไปเป็นเจ้าของหรือกำหนดทิศทางแทนชุมชน การทำงานที่ยั่งยืนควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเป็นเจ้าของร่วม และสนับสนุนให้คนในพื้นที่สามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง
- <u>เชื่อมโยงปัญหาต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ</u>: ปัญหาการขาดแคลนน้ำบนพื้นที่สูงเชื่อมโยงโดยตรงกับการใช้น้ำของคนเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ทั้งการใช้น้ำในครัวเรือน ภาคอุตสาหกรรม และกิจการที่ใช้ทรัพยากรน้ำในปริมาณมาก สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการใช้ทรัพยากรน้ำของคนเมืองมีความเชื่อมโยงกับผู้คนตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งแต่ละพื้นที่อาจได้รับผลกระทบและมีข้อจำกัดในการเข้าถึงทรัพยากรแตกต่างกัน

- **นายสมบัติ บุญงามอนงค์ จากมูลนิธิกระจกเงา “โลกหัวใจโต”**

“โลกหัวใจโต” หมายถึง **ภาวะที่จิตใจของบุคคลขยายกว้างขึ้นจากการทำงานอาสาสมัคร** ที่เป็นแล้วทำให้การมองชีวิตและมองโลกเปลี่ยนไป คือปรากฏการณ์ทางจิตวิญญาณที่ก้าวข้ามการมองแค่ตัวตนไปสู่การมองเห็นคุณค่าชีวิต และความเดือดร้อนของผู้อื่น การสัมผัสงานอาสาสมัครอย่างแท้จริงจึงเปลี่ยนทั้งมุมมองภายในและวิธีกระทำต่อโลกภายนอกอย่างยั่งยืน โดยวิทยากรได้สื่อสารผ่านบทเรียนและเหตุการณ์ภัยพิบัติสึนามิ เมื่อปี พ.ศ. 2547 ณ จังหวัดพังงา เนื่องจากพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติหรือพื้นที่ที่เกิดปัญหาในสังคมเรามักจะพบโรคระบาดที่เรียกว่า “โรค(โลก)หัวใจโต” ซึ่งเกิดจากการที่มนุษย์มองเห็นความลำบากของมนุษย์ด้วยกันและลงมือที่จะกระทำการช่วยเหลือหรือแก้ไข อาการคือหัวใจมีขนาดใหญ่ขึ้น มีการสูบฉีดพลังจนทำให้มนุษย์คนนั้นมีพลังงานพิเศษ ส่งผลให้มุมมองความคิดของคน ๆ นั้นเชื่อมโยงความสำคัญระหว่างสิ่งมีชีวิต มนุษย์และสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงมองเห็นคุณค่าของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม โรคนี้ไม่ได้ผ่านการสร้างด้วยจิตสำนึก แต่เกิดจากสถานการณ์ที่เหมาะสมทำให้จิตสำนึกภายในถูกปลุกให้ตื่นและพร้อมลงมือในกาช่วยเหลือสังคม เมื่อคนติดโรคนี้มากยิ่งขึ้น โลกก็จะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น โดยกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. การเปลี่ยนผ่านจาก “ผู้สูญเสีย” สู่ “ผู้ให้” (Healing through Giving) จากกรณีศึกษาครอบครัวชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นครอบครัวที่สูญเสียลูกชายจากเหตุการณ์สึนามิ ณ เขาหลัก จ.พังงา ไม่สามารถเยียวยาบาดแผลทางใจได้ด้วยการรักษาทางจิตแพทย์ตามปกติ แต่เมื่อตัดสินใจเดินทางกลับมาประเทศไทยในฐานะ **“อาสาสมัคร”** เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยคนอื่น การได้ใช้ประสบการณ์และความเข้าใจในความสูญเสียมาเยียวยาผู้อื่น ได้กลายเป็นกระบวนการรักษาจิตใจของตนเอง ช่วยให้พวกเขาสามารถก้าวข้ามความทุกข์และกลับมาดำเนินชีวิตต่อได้อีกครั้ง

2. สัญชาตญาณความเมตตาและการถูก “เปิดใช้งาน” (Activation of Altruism)

- กรณีศึกษาแคดดี้สนามกอล์ฟทัพละมุ: หญิงสาวที่พ้นภัยสึนามิวิ่งหนีขึ้นไปยังพื้นที่สูงและปลอดภัยพร้อมกับผู้คนจำนวนมาก ตัดสินใจเสี่ยงชีวิตวิ่งลงมาช่วยเหลือผู้บาดเจ็บด้านล่าง และนำกลับขึ้นมายังพื้นที่ปลอดภัย การกระทำดังกล่าวทำให้เธอเองเกิดความประหลาดใจ เพราะไม่สามารถอธิบายได้อย่างชัดเจนว่าเหตุใดจึงตัดสินใจเสี่ยงชีวิตเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ทั้งที่ไม่เคยมีประสบการณ์หรือความตั้งใจมาก่อน
- จิตอาสาคือสัญชาตญาณมนุษย์: สะท้อนว่าจิตสำนึกอาสาสมัครไม่จำเป็นต้องผ่านการปลูกฝังหรือเตรียมตัวมายาวนาน แต่สามารถถูก **“กระตุ้นหรือเปิดใช้งาน”** ได้ทันทีเมื่อมนุษย์เห็นเพื่อนมนุษย์ตกอยู่ในความเดือดร้อน

3. นิยามของ “โรคหัวใจโต” และการเปลี่ยนสายตาที่มองโลก

- หัวใจที่ขยายกว้างขึ้น: เมื่อลงมือช่วยเหลือผู้อื่น มนุษย์จะค้นพบศักยภาพ ความกล้าหาญและพลังในตนเองที่ก้าวข้ามข้อจำกัดเดิม
- มองโลกผ่านความเชื่อมโยง: จากเดิมที่เคยแยกปัญหา ตัวเรา และผู้อื่นออกจากกัน งานอาสาสมัครจะช่วยเปลี่ยน “สายตาที่มองโลก” ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง **“ตัวเรา-ผู้คน-เหตุการณ์-ปัญหา-และสังคม”**
- สะท้อนกลับมาขัดเกลาตนเอง: การเห็นความเปลี่ยนแปลงภายนอกทำหน้าที่เสมือนกระจกเงาสะท้อนกลับมายังจิตใจตนเอง ทำให้เกิดการทบทวน ความอ่อนน้อม และการเปลี่ยนมุมมองภายในอย่างลึกซึ้ง

กิจกรรม Volunteer Fest

นิทรรศการงานอาสาสมัครทั้ง 12 หน่วยงานและองค์กร ที่นำเสนอรูปแบบงานอาสาสมัครที่หลากหลาย ตอบสนองต่อสถานการณ์ทางสังคม ความจำเป็นของประชาชนและชุมชน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและการลงมือปฏิบัติจริงของอาสาสมัครและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละบูธมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำหน่วยงานและมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เข้าร่วมร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย

1. สมาคมยุวชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อไทย (Young Thais for Sustainable Development Association: YSDA): องค์กรอาสาสมัครระดับเยาวชนที่ทำงานร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติในระดับท้องถิ่นของประเทศไทย มีกิจกรรมดังนี้

- การ์ดเกมเกี่ยวกับ SDGs
- แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะนำผ่าน Post-it
- การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับ SDGs และประเด็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก (มพด.): องค์กรสาธารณกุศลที่มุ่งมั่นทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนรอบด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ภายใต้สโลแกนเพื่อประโยชน์สุขของเด็ก โดยเน้นการทำงานตั้งแต่ระดับรากหญ้าไปจนถึงการผลักดันเชิงนโยบายระดับชาติและนานาชาติ เพื่อคิดค้นและแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนอย่างยั่งยืน มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรม “อาสาทำตุ๊กตากระดาษ Paper Dolls for Child”
- รับสมัครอาสาสมัครช่วยปฏิบัติงานองค์กรและโครงการเฉพาะกิจ

3. โครงการเพื่อผู้สูงอายุ forOldy: องค์กรสาธารณประโยชน์และวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวคิดหลักคือ "สูงวัยอย่างสง่างาม เจ็บอย่างสบาย จากไปอย่างสงบ" เพื่อมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาวะ พัฒนาคุณภาพชีวิต และสร้างความสุขทั้งกายและใจให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชนเมือง มีกิจกรรมดังนี้

- จำหน่ายงานฝีมือผู้สูงอายุ
- การแลกเปลี่ยน พูดคุย เกี่ยวกับการทำงานเป็นอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

4. กลุ่ม I SEE YOU: กลุ่มจิตอาสาอิสระที่มุ่งเน้น การเยียวยาและดูแลจิตใจผู้ป่วยเรื้อรังและผู้ป่วยระยะสุดท้าย รวมถึงการขับเคลื่อนเรื่องความตระหนักรู้ในชีวิต (Life Literacy) เพื่อให้ผู้คนในสังคมได้เรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์และการเตรียมตัวเผชิญความสูญเสียอย่างเท่าทัน มีกิจกรรมดังนี้

- กิจกรรมดอกบัวทายใจ: ใช้เป็นสื่อนำในการพูดคุย โดยใช้ทักษะของการฟังอย่างลึกซึ้งของอาสา รวมทั้งการพูดคุยแบบไม่แนะนำ ตัดสิน และอื่นๆ แต่จะค้นหาถึงคุณสมบัติที่ดีของผู้ร่วมสนทนาจากเรื่องที่ได้พูดคุยกัน รวมทั้งการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน
- รับสมัครอาสาสมัคร

5. มูลนิธิด้วยกัน เพื่อคนพิการและสังคม Together Foundation: เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ก่อตั้งภายใต้ความเชื่อที่ว่า “ไม่มีคนพิการ มีเพียงสภาพแวดล้อมที่มีความพิการเท่านั้น” มุ่งสร้างสรรค์สังคมแบบ Inclusive Lifestyle ที่เปิดพื้นที่ให้คนพิการและคนไม่พิการมาร่วมทำกิจกรรม เป็นเพื่อนกัน และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเท่าเทียมและเกื้อกูล ด้วยการมุ่งเน้นทั้ง 4 ด้าน คือ กีฬา กิจกรรมไลฟ์สไตล์ การศึกษา และการจ้างงาน โดยการสร้างสรรค์เครื่องมือพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด มีกิจกรรมดังนี้

- ทดลองฟังคลิปที่มี/ไม่มี Audio Description (AD) เปรียบเทียบกัน และสาธิตขั้นตอนการผลิต AD ด้วยโปรแกรม Vohan
- แนะนำแนวทางเป็นอาสาสมัครผลิตเสียงบรรยายภาพในอนาคต

6. SINERGIA ANIMAL (ซิเนอร์เจีย แอนนิมอล): องค์กรพิทักษ์สัตว์ระดับนานาชาติ ซึ่งมุ่งมั่นทำงานเพื่อยุติวิถีปฏิบัติที่โหดร้ายที่สุดในอุตสาหกรรมปศุสัตว์ ยกระดับสวัสดิภาพของสัตว์ฟาร์ม และได้ผลักดันให้เกิดนโยบายเพื่อสวัสดิภาพสัตว์มาแล้วในหลายประเทศ โดยบรรเทาความทุกข์ทรมานของสัตว์ในกระบวนการผลิตอาหาร และเพื่อลดการบริโภคผลิตภัณฑ์จากสัตว์ โดยการสนับสนุนให้คนเลือกกินอาหารที่ดีต่อสุขภาพและคำนึงถึงเพื่อนร่วมโลกมากขึ้น โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- รับสมัครอาสาสมัครรณรงค์ online + onsite
- Free Hens Challenge
- Message Post it to Farm Animals
- Kahoot Game

7. กลุ่มรักษ์กระทุ่มแบน: กลุ่มเครือข่ายภาคประชาชนและจิตอาสาอิสระในพื้นที่อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่รวมตัวกันดำเนินกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การดูแลแม่น้ำคูคลองในท้องถิ่น และการพัฒนาเยาวชน

8. บริษัท สุขภาวะข้างถนน จำกัด: กลุ่มสหวิชาชีพของบุคลากรทางการแพทย์อาสาที่ดำเนินกิจกรรมการรักษาพยาบาลให้กับคนไร้บ้านที่ขาดโอกาสการเข้าถึงบริการสุขภาพ จุดมุ่งหมายเพื่อผลักดันให้เกิดระบบบริการสุขภาพที่จำเป็นสำหรับคนไร้บ้านในอนาคต และมีทีมนักดนตรีบำบัดที่ร่วมจัดกิจกรรมดนตรีบำบัด (Music Therapy) ให้กับเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ดูแลคนไร้บ้าน โดยมีกิจกรรม ดังนี้

- รับสมัครอาสาสมัคร หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ Mobile Clinic, บ้านพักพิงชั่วคราวทางการแพทย์ แพทย์อาสาออนไลน์ และดนตรีเชื่อมสัมพันธ์
- เล่มเกมส์ เช่น บอร์ดเกมไร้บ้าน
- mini workshop music improvisation “ดนตรีบำบัด”

9. มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม (มสส.): องค์กรพัฒนาเอกชนที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน ยุติความรุนแรงทางเพศ และสร้างความเท่าเทียมในสังคม โดยเน้นการช่วยเหลือผู้หญิง เด็ก และกลุ่มคนหลากหลายทางเพศที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การละเมิดทางเพศ หรือการถูกเลือกปฏิบัติ โดยภายในบูธได้มีบริการทนายอาสา ที่ทำเกี่ยวการปรึกษาทางด้านกฎหมาย

10. บริษัท ชีวามิตรวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด: องค์กรภาคประชาสังคมที่จดทะเบียนในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) ดำเนินงานภายใต้แนวคิดหลักคือ “อยู่อย่างมีความหมาย...จากไปอย่างมีความสุข” เพื่อมุ่งเน้นการสร้างความตระหนักรู้และเตรียมความพร้อมให้คนไทยทุกคนเข้าถึงการดูแลคุณภาพชีวิตระยะท้าย และสร้างนิยามการ “อยู่ดี – ตายดี” อย่างสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ **โดยมีกิจกรรม ดังนี้**

- กิจกรรมทดลองเขียน Living will ฉบับย่อ
- กิจกรรมยัดไส้ปลาบีบสำหรับแจกผู้ป่วย

11. กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA): ประชาสัมพันธ์โครงการ Friends from Thailand ที่เปิดโอกาสให้คนไทยไปปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครในต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

12. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ: ประชาสัมพันธ์การเปิดรับสมัครอาสาพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ซึ่งอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นอาสาสมัครภาคประชาชนที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคมและเฝ้าระวังปัญหาทางสังคมร่วมกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ส่วนที่ 3
ผลการประเมินและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการฯ

ผลการประเมิน

โครงการ Volunteer Talks: ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย (Under Pressure, Every Contribution Matters) เมื่อวันพุธที่ 16 กันยายน 2569 เวลา 09.00-14.00 น. ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ) เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 227 คน 72 องค์กร โดยกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในภาพรวมต่อการจัดโครงการฯ ร้อยละ 92.2 โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้

1. ผู้เข้าร่วมโครงการ Volunteer Talks: ในวันที่ไม่ง่าย ทุกการให้มีความหมาย (Under Pressure, Every Contribution Matters) มีการทราบข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1) หนังสือเชิญจากหน่วยงานผู้จัด ร้อยละ 64

2) เพื่อน / เพื่อนร่วมงาน / คนรู้จัก ร้อยละ 32

3) สื่อโซเชียลมีเดีย– เฟซบุ๊กของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ร้อยละ 21.3

4) อื่น ๆ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ เครือข่าย อพม. ร้อยละ 1.3

2. การประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฯ

1) ระดับความพึงพอใจต่อวิทยากรในภาพรวม

1.1) ความรู้ในเนื้อหาของวิทยากร ร้อยละ 89.60

1.2) กระบวนการ/การนำเสนอมีความชัดเจน น่าสนใจ และเข้าใจง่าย ร้อยละ 89.80

1.3) การบริหารเวลาของวิทยากร ร้อยละ 91.20

1.4) การตอบข้อซักถาม ร้อยละ 89.40

1.5) ความพึงพอใจโดยรวมที่มีต่อวิทยากร ร้อยละ 92.20

2) ระดับความรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ

2.1) ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาท คุณค่า และความสำคัญของงานอาสาสมัครในการรับมือกับความท้าทายทางสังคมและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับใดร้อยละ 80

2.2) หลังเข้าร่วมโครงการฯ ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงบทบาท คุณค่า และความสำคัญของงานอาสาสมัครในการรับมือกับความท้าทายทางสังคมและการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับใด ร้อยละ 90.40

2.3) ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของท่านได้ในระดับใด ร้อยละ 92.60

3) ระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดโครงการฯ

1) ความเหมาะสมของสถานที่ ร้อยละ 87.40

2) ความเหมาะสมของระยะเวลาการจัดโครงการฯ ร้อยละ 88

3) ความพึงพอใจต่อ **กิจกรรม Volunteer Insights** การเสวนา หัวข้อ “อาสาช่วยสังคม ประชาชนช่วยอาสา” ร้อยละ 92.60

4) ความพึงพอใจต่อ **กิจกรรม Volunteer Voices** การนำเสนอเรื่องราว ประสบการณ์งานอาสาสมัคร 5 เรื่อง ร้อยละ 92.60

5) ความพึงพอใจต่อ **กิจกรรม Volunteer Fest** นิทรรศการงานอาสาสมัครของหน่วยงานและองค์กร ร้อยละ 90.40

6) ความพึงพอใจต่อ **กิมมิค โปสการ์ด "ความตั้งใจ...อาสา"** ร้อยละ 91

7) ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการฯ ในภาพรวม ร้อยละ 92.20

3. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครของประเทศไทย สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานอาสาสมัครที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้หรือไม่

- มีความเป็นไปได้ ร้อยละ 90.67
- ไม่แน่ใจ ร้อยละ 8
- เป็นไปไม่ได้ ร้อยละ 1.33

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดกลุ่มและเรียบเรียงประเด็นของข้อเสนอแนะดังกล่าว ดังนี้

1.1) การสร้างและพัฒนาระบบนิเวศงานอาสาสมัคร (Volunteer Ecosystem)

- การสร้างเครือข่ายและการบูรณาการ (Network and Integration): ควรมุ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อสร้างระบบนิเวศงานอาสาสมัครที่เข้มแข็ง การขับเคลื่อนงานร่วมกันอย่างจริงจัง และการขยายภาคีเครือข่ายเพิ่มขึ้นจะช่วยรวบรวมพลัง (Snowball Effect) และส่งผลให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน
- การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ: แต่ละหน่วยงานมีจุดแข็งและทรัพยากรที่หลากหลาย การบูรณาการข้อมูล การจับคู่ระหว่าง “ผู้ปฏิบัติงาน (คนอยากทำ)” กับ “ผู้สนับสนุน (ทุนและทรัพยากร)” พร้อมทั้งดึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของภาคีมาใช้ในการทำงานร่วมกัน จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ ความครอบคลุม และสร้างความยั่งยืนในการแก้ปัญหา

1.2) การบริหารจัดการและกลไกการสนับสนุนเชิงโครงสร้าง (Management and Structural Support)

- การสนับสนุนและประเมินผลจากหน่วยงานหลัก: องค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลอาสาสมัครต้องมีกลไกสนับสนุนอย่างเป็นระบบ ทั้งการผลักดันงบประมาณ นโยบาย การได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรต้นสังกัด การประเมินผลเชิงประจักษ์ ตลอดจนการนำผลลัพธ์มาปรับปรุงและต่อยอดอย่างจริงจัง
- ข้อกฎหมายและช่องทางการสื่อสาร: ควรพิจารณาทบทวนและปรับปรุงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร พร้อมทั้งพัฒนากลไกหรือช่องทางสื่อสารกลาง เพื่อเชื่อมโยงกลุ่มอาสาสมัครในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและส่งต่อภารกิจกันได้อย่างไร้รอยต่อ

1.3) การส่งเสริมคุณค่า จิตวิญญาณ และคุณค่าทางสังคม (Intrinsic Value and Social Impact)

- พลังแห่งจิตอาสาและเจตคติภายใน: ความเชื่อมั่นในจิตวิญญาณแห่งการให้และความเป็นอาสาสมัครของทุกคนคือฐานรากสำคัญ การขับเคลื่อนงานด้วยใจที่พร้อมช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและเพื่อนมนุษย์ จะเป็นแรงขับเคลื่อนเชิงบวกที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
- ทุนทางสังคมและความสัมพันธ์ระดับพื้นที่: อาสาสมัครในระดับพื้นที่มีจุดแข็งด้านความใกล้ชิด ความคุ้นเคย และความเป็นมิตรกับชุมชน ซึ่งช่วยให้เข้าถึงปัญหาและสร้างความร่วมมือในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4) การปลูกฝัง และการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร (Youth Engagement and Demographic Shift)

- การปลูกฝังจิตอาสาในสถานศึกษา: ควรผลักดันกิจกรรมอาสาสมัครเข้าสู่ระบบการศึกษา เพื่อให้นักเรียนและนักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะการทำงานเพื่อสังคม เรียนรู้การทำประโยชน์ส่วนรวมตั้งแต่ระดับเยาวชน
- การเปิดรับการเปลี่ยนแปลงทางประชากร: รองรับสังคมสูงวัยโดยการดึงกลุ่มผู้เกษียณอายุที่มีศักยภาพ ประสบการณ์ และมีเวลาว่าง เข้ามาร่วมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

1.5) ทิศทางการพัฒนาและข้อควรคำนึงในอนาคต (Future Outlook and Challenges)

- การขับเคลื่อนที่ต้องใช้เวลาและการสานเสวนา: การบูรณาการงานอาสาสมัครภาคส่วนต่างๆ ต้องใช้เวลาและความพยายามในการสร้างความเข้าใจร่วมกัน จึงจำเป็นต้องจัดให้มีเวทีพูดคุยนโยบายการสานเสวนาอย่างสม่ำเสมอ และทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
- การสร้างความเชื่อมั่นในระดับประเทศ: ปรับปรุงเชิงโครงสร้างเพื่อลดความกังวลหรือความไม่มั่นใจต่อระบบบริหารจัดการงานอาสาสมัครในภาพรวมของประเทศ เพื่อให้กิจกรรมง่าย ๆ สามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลาและเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง

2) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดโครงการฯ ได้ดำเนินการจัดกลุ่มเนื้อหาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินผลและการวางแผนเชิงนโยบาย ดังนี้

2.1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการปรับปรุงเชิงโครงสร้าง (Policy and Structural Governance)

- การปฏิรูปกฎหมายและข้อบังคับ: ควรนำผลประเมินไปสู่การทบทวน แก้ไข หรือปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร เพื่อลดอุปสรรคในการปฏิบัติงานและส่งเสริมการดำเนินงานของอาสาสมัครให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวยิ่งขึ้น
- การยกย่องเชิดชูเกียรติและสร้างแรงจูงใจ: ควรจัดให้มีระบบการยอมรับนับถือผ่านการมอบรางวัลแก่อาสาสมัครในแต่ละสาขา เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และสร้างแรงบันดาลใจในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครอย่างต่อเนื่อง

2.2) การบริหารจัดการและรูปแบบการจัดกิจกรรม (Program Administration and Event Management)

- การขยายขอบเขตและการกระจายพื้นที่การจัดงาน: ควรจัดโครงการฯ อย่างต่อเนื่องและขยายพื้นที่จัดงานให้ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ รวมถึงการเปลี่ยนสถานที่จัดงานไปยังพื้นที่ที่มีกลุ่มเป้าหมายหลากหลาย เพื่อเพิ่มการเข้าถึงของประชาชน
- การปรับปรุงกระบวนการและเพิ่มการมีส่วนร่วม: ควรขยายระยะเวลาในการจัดงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการจัดงานที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมและอาสาสมัครได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างแท้จริง
- การเข้าถึงและความเท่าเทียม (Inclusivity and Accessibility): ควรรักษามาตรฐานการจัดงานที่คำนึงถึงความหลากหลายและความเท่าเทียม เช่น การให้บริการล่ามภาษามือ และการนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มอาสาสมัครที่มีความหลากหลายในแง่มุมที่ไม่เคยนำเสนอมาก่อน

2.3) การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายและการขับเคลื่อนเชิงสังคม (Network Building and Sustainability)

- การแสวงหาและเพิ่มพูนภาคีเครือข่าย: ควรเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายใหม่ ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครให้กว้างขวาง
- การขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน: มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างแรงขับเคลื่อน (Momentum) ทางสังคมในทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง มิใช่เพียงการจัดกิจกรรมแบบครั้งเดียวจบ

2.4) ความคุ้มค่าและประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน: กิจกรรมได้รับผลตอบรับในระดับดีมาก ผู้เข้าร่วมมีความสุขและสนุกสนาน โดยเนื้อหาและหัวข้อการเสวนาในกิจกรรม Volunteer Voices มีความน่าสนใจ ได้รับประโยชน์จริง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำรูปแบบการช่วยเหลือไปปรับใช้ได้จริง

.....